

»PA KAJ JE TO PROTI VEČNOSTI!« Andrej Dular in njegovih prvih 70

Janja Žagar

299

Je že tako, da čas zadeva vsakogar. Dotika se nas, je del nas – kot posameznikov ali kot delov skupnosti, institucij, razvojnega toka neke vede ... Zavest o tihem polzenju časa nas morda potiska v nedoločeno melanholijo, lahko pa nas zgolj tu in tam malce ošvrkne – le toliko, da ob tem zamahnemo z roko in naglas izrečemo stavek iz naslova. Stavek, ki kar precej spominja na kolega Andreja Dularja.

In tako se je pripetilo, da je prav ta naš kolega v letošnjem letu najprej praznoval z nami 100-letnico samostojnega delovanja SEM, svoje matične institucije vse do upokojitve; kmalu nato je praznoval še zaokroženo sedmo življenjsko desetletje. In vstop v novo. Dovolj razlogov za praznovanje in veselo druženje torej in prav nobenega za žalovanje! Fizična in mentalna vitalnost našega kolega namreč ohranja prav vse lastnosti, ki so ga označevale v aktivni dobi službovanja in ga delale mnogo več kot »samo« strokovnjaka na svojem področju.

Na tem mestu se zdi naštevavanje strokovnih dosežkov – nedvomno številnih in pomembnih, nikakor zanemarljivih – Andreja Dularja preveč suhoparno. Preprosto premalo. Kajti človek je vendarle mnogo več kot seznam bibliografskih enot in prejetih nagrad, funkcij in društvenih prizadevanj. Sploh pa so tovrstni sezname dosegljivi na več mestih.¹

Da je postal muzealec, skorajda ne more biti slučaj – rodil se je v družini slavista in pisatelja Jožeta Dularja, ki je bil tankočutni poznavalec ljudi in krajev ob Kolpi in na Dolenjskem. In tudi muzealec. Njegov sin Andrej je vse od naštetega – skupaj z navezanostjo in občudovanjem očeta – strnil v sebi in pustil, da je dozorevalo v njem. Tehnično smer srednješolskega uka je tako dopolnil s študijem slavistike in etnologije, se zaposlil v Belokranjskem muzeju v Metliki in nato v ljubljanskem Slovenskem etnografskem muzeju. Obema institucijama je ostal poklicno in srčno pripaden do upokojitve in naprej.

¹ O delu v muzeju na <<https://www.etno-muzej.si/sl/kontakt/mag-andrej-dular>> [20. 11. 2023], ob prejemu Valvasorjeve nagrade za življenjsko delo na <<https://www.etno-muzej.si/sl/novice-nagrade/mag-andrej-dular-prejemnik-valvasorjeve-nagrade-za-zivljensko-delo>> [20. 11. 2023], seznam člankov v Etnologu na <<https://www.etno-muzej.si/sl/etnolog-avtor/andrej-dular>> [20. 11. 2023] in njegova bibliografija v Cobissu na <https://bib.cobiss.net/bibliographies/si/webBiblio/bib201_20231109_102450_04015.html> [20. 11. 2023].

Andrej Dular na podelitvi Murkove nagrade in priznanj, Ptuj (foto: Nena Židov, 2002)

Kaj mu velja še priznati? Pedantnost v postopkih, doslednost v odnosu do zbiranja in hranjenja predmetov, širino in srčnost v odnosu do ljudi, ki jih je spoznaval na svojih raziskovalnih poteh. Razvojno-historično orientiranost v interpretaciji pojavov, obenem pa tudi radovedno potrebo po razumevanju tehničnih postopkov izdelave in »logike« uporabljenih materialov – preteklih in sodobnih. Poleg ožje strokovnih dejavnosti je Andrej ohranil v sebi naklonjenost do leposlovja in besednih stilizmov, prepričljivih v enostavnosti in čistosti. Občasno se je ta naklonjenost izrazila kot lastna priložnostna rima, zapeta ali povedana kitica pesmi ali iztržek iz davno prebranega besedila, ki je kot mala vinjeta zaobjela srž trenutka. Nalezljiva volja do smeha in pripovedovanja štorij iz časa študentskih let in dela s starejšimi etnologi in muzealci, ki smo si jih zapomnili po njihovih anekdotah in »značilnih« stavkih, sodijo pravzaprav v arzenal slovenske etnologije in njenih ljudi – tudi po zaslugi pričevalca in pripovedovalca Andreja Dularja. Krasne, nepozabne zadeve ob sindikalnih izletih, zabavah in praznovanjih! Pa tudi ob delu, ki je včasih duhamorno in vselej niti ne gre najbolj gladko!

Andrej Dular v kuhinji SEM na Muzejski ulici (foto: Dokumetacija SEM)

Andrej se je upokojil pred par leti. Postopoma se šele zavedamo, kako nam njegove lastnosti in navade, ki so popestrile skupni delovni vsakdan, manjkajo. Službeno dobo je zaključeval s trdno zavestjo, da se bo poslej bolj posvetil nekaterim etnološkim temam, ki so močnejše pritegovale njegove misli. Lepo, bomo veseli. Prav nič manj lepo pa ne bo, če bo dal priložnost svojim drugim zanimanjem in aktivnostim, doslej nekoliko potisnjenim v stran.

Naj veselo polnijo in osmišljajo prihodnja leta in desetletja!